

Norwegian University of Life Sciences
Faculty of Landscape and Society
Department of International Environment
and Development Studies

Philosophiae Doctor (PhD)
Thesis 2021:54

Insurgent order-making: Militant Islamist rule and kinship-based communities in Somalia's Lower Jubba Province, 2006–2012

Når opprørere etablerer orden: Militant
islamiststyre og slektskapsbaserte samfunn
i Somalias Lower Jubba-provins, 2006–2012

Michael Weddegerde Skjelderup

Insurgent order-making: Militant Islamist rule and kinship-based communities in Somalia's Lower Jubba Province, 2006–2012

Philosophiae Doctor (PhD) Thesis

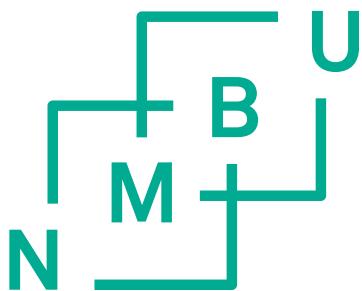
Michael Weddegjerde Skjelderup

Department of International Environment and Development Studies

Faculty of Landscape and Society

Norwegian University of Life Sciences

Ås, Norway 2021

Thesis number 2021:54
ISSN 1894-6402
ISBN 978-82-575-1826-4

Summary

This PhD project is about order-making outside the purview of the central state. It aims to increase our understanding of the complex political and social processes of order-making by Islamist insurgents who serve as *de facto* state authorities and set out to rule territories hosted by kinship-based communities. The main emphasis of this project is to understand how governing institutions are co-produced through the interaction of Islamist rulers and local kinship-based authorities and institutions. The empirical findings related to the political situation in Somalia's Lower Jubba province between 2006 and 2012 acquired through fieldwork and semi-structured interviews in southern Somalia, a largely understudied area, represent without doubt the project's most valuable scientific contribution. This particularly applies to the investigation into how the micro-level processes and mechanisms play out in the local contest, negotiations and cooperation between the new Islamist rulers and the pre-existing clan institutions, spearheaded by the various levels of clan elders. From the moment they conquered the major cities and population centers, the Islamist rulers clearly showed that they were the new masters, and that anyone, including the most powerful clan elders, were subordinate to the new ruling elite of relatively young Islamists. Yet the Islamists soon recognized the important function of the traditional institutions and, rather than fighting them, sought to co-opt and exploit the clan elders to their own benefit, most notably to increase local control and gain access to resources and some level of legitimacy. Although the clan elders' powers were considerably reduced, not least their primary role as sole mediator in legal disputes, they retained some level of authority within their own clan constituencies.

Despite the Islamist rulers' dominant role in everyday affairs and administration, for example their management of legal issues and dispute mediation through the new *qadi* courts, the elders were often heavily involved in the court cases. Sometimes they were even given responsibility to mediate solutions outside of the courts. The clan elders would also be the ones most civilians went to complain about everyday concerns, including acts perpetrated by the Islamist administration. The clan elders were in some cases able to meet and jointly raise community concerns with their Islamist masters, resulting in moderations

or adjustments to the Islamist administration's behavior vis-à-vis the civilian communities. However, the clan elders were treading carefully so as not to be perceived as too oppositional and thereby risk their own lives and those of the members of their own clans. The clan institutions were far too divided along clan and sub-clan groups, without the trust or cohesion between them to mobilize sufficient resistance, non-violent or violent, to substantively transform the nature of insurgent rule. Yet the clan elders remained important for moderating and improving the daily life of the civilian communities under Islamist rule.

The empirical richness of this project's inductive, micro-level case study of Islamist insurgents ruling kinship-based populations makes valuable contributions to area studies of Somalia. It also provides a broader understanding of why and how several Islamist insurgents have succeeded in establishing and maintaining relatively stable and predictable state-like orders in territories dominated by communities largely divided by kinship group loyalties, where state actors and other militant groups have failed. Through exploring and explaining the interaction between and the synthesis of the organization of the ideological, yet pragmatic, Islamist rulers and pre-existing institutions and authority structures, this thesis informs debates within fields such as civil war studies, peace and conflict studies, rebel governance studies and peace-building. Following the micro-level turn in civil war studies and related fields, the project highlights the need for policy makers to have an intimate and deep understanding of local dynamics before acting, if acting at all.

Sammendrag

Dette PhD-prosjektet handler om å etablere orden utenfor rekkevidden av sentralstaten. Prosjektet har som mål å øke forståelsen for de komplekse politiske og sosiale prosessene som finner sted der islamistiske opprørere med de facto statsautoritet søker å etablere orden og styre områder og befolkningsgrupper preget av klantilhøighet. Prosjektets hovedfokus er å forstå hvordan lokale klanbaserte autoriteter og institusjoner interagerer med et islamistisk opprørsstyre. De empiriske funnene knyttet til den politiske situasjonen i Somalias Lower Jubba-provins mellom 2006 og 2012, et svært understudert område, ervervet gjennom feltarbeid og semistrukturerte intervjuer utgjør uten tvil prosjektets viktigste akademiske bidrag. Særlig undersøkelsen av de lokale prosessene og mekanismene som spiller seg ut i de pågående motsetningene, forhandlingene og samarbeidet mellom det nye islamiststyret og de pre-eksisterende klaninstitusjonene, ledet av ulike nivåer av klaneldre. Allerede fra øyeblikket de okkuperte de større byene og befolkningssentrene, viste islamiststyret tydelig hvem som var de nye herskerne, og at alle, inkludert de mest innflytelsesrike klaneldre var underlegne den nye, styrende eliten av relativt unge islamister. Samtidig anerkjente islamistene tidlig de tradisjonelle institusjonenes viktige funksjon og rolle i lokalsamfunnet, og, istedenfor å forsøke å bekjempe dem, søkte de å kooptere og utnytte de klaneldre til sin egen fordel. Spesielt gjennom å øke lokal kontroll, skaffe tilgang til lokale ressurser og etablere en viss grad av legitimitet. Selv om de lokale klaneldres makt ble kraftig redusert, blant annet gjennom å miste mye av sin rolle som primær mekler i juridiske disputer, opprettholdt de en viss grad av autoritet overfor sine klanmedlemmer.

Til tross for islamiststyrets dominerende rolle i hverdagsaffærer og administrative spørsmål, blant annet gjennom egne *qadi*-domstoler, lokale klaneldre var ofte involvert i rettssaker og disputthåndtering. Noen ganger ble de også gitt myndighet av *qadien* til å fremforhandle lokale løsninger utenfor domstolene. De klaneldre var også de personen de fleste i lokalbefolkningen gikk til for å fremme ulike hverdagsproblemer og bekymringer, inkludert overgrep utført av personer involvert i den islamistiske administrasjonen. De klaneldre lyktes ved enkelte anledninger å møtes, enes om og fremme felles bekymringer til islamiststyret på vegne av lokalbefolkningen, hvoropå administrasjonen modererte eller justerte sin atferd overfor befolkningen. Når det er sagt, de klaneldre balanserte på en hårfin linje. Hvis de ble oppfattet av islamistene å være for opposisjonelle, risikerte de fort både

eget og øvrige klanmedlemmers liv. De lokale klaninstitusjonene var altfor fragmenterte langs klan- og underklanskillelinjer, med begrenset tillit og samhold på tvers, til å kunne motstå og mobilisere tilstrekkelig motstand, voldelig eller ikke-voldelig, for mer dyptgående å evne å transformere islamistenes styre. Allikevel, de klaneldre forble sentrale i å moderere og forbedre hverdagslivet til mange i sivilbefolkningen under islamistenes styre.

Denne empirisk rike, induktive, lokale studien av islamistiske opprørere som styrer en klan-dominert befolkning gir verdifulle akademiske bidrag til områdestudier av Somalia, samt en bredere forståelse for hvorfor og hvordan islamistiske opprørere har lykkes i å etablere og opprettholde en relativt stabil og forutsigbar statsliknende orden i områder med en befolkning som i stor grad er fragmentert langs klanskillelinjer. Og hvor statsaktører så vel som andre militante grupper har mislykkes i å skape orden. Gjennom å utforske og forklare interaksjonen mellom og syntesen av de ideologiske, men langt på vei pragmatiske, islamistiske opprørsgruppene og pre-eksisterende institusjoner og autoriteter, bidrar prosjektet til å informere debatter innenfor ulike akademiske disipliner som borgerkrigsstudier, fred- og konfliktstudier, ‘rebel governance’-studier og studier av fredsbrygging. I tråd med øvrig forskning på lokal dynamikk innenfor borgerkrigsstudier og andre beslektede disipliner, understreker prosjektet viktighetene av at beslutningstakere har et nært forhold til og dyptgående kunnskap om lokale forhold før de beslutter og handler. Eller å ikke handle i det hele tatt.